

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Apionidae (spetsvivlar), **Släkte:** *Squamapion*, **Art:** *Squamapion oblivium* (Schilsky, 1902) **Synonymer:** *Apion oblivium* Schilsky, 1902

Kännetecken

En 1,3-1,6 mm lång, kullrig vivel. Kropp och benen är enfärgat svarta, översidan ger ett något gråaktigt intryck p.g.a. en gles vit behåring. Arten är mycket svårbestämd, och bestämningen bör kontrolleras av en specialist.

Utbredning och status

Är i Sverige uppgiven från ett litet antal spridda lokaler i fem sydliga landskap (Skåne, Blekinge, Småland, Öland och Gotland). Flertalet av dessa fynd baserar sig dock troligen på förväxling med den snarlika *A. atomarium*. Säkert belagda fynd är endast kända från Skåne (Maglehem nära ostkusten och Vomb i det sydliga inlandet). I Norden föreligger i övrigt endast fynd från Jylland. Utbredningen i Europa är osammanhängande men sträcker sig från Frankrike i väster till Anatolien i öster, i Sydeuropa med stora luckor. I Danmark är arten rödlistad som sårbar. I Sachsen-Anhalt (BRD) listad i kategori 1 ("von Aussterben bedroht") liksom i Thüringen.

Ekologi

Lever på olika arter av timjan (*Thymus spp.*). I norden är fynd endast gjorda på backtimjan (*T. serpyllum*), men i andra länder uppges arten också leva på stortimjan (*T. pulegioides*) och trädgårdstimjan (*T. vulgaris*). På öppna, varma, solexponerade torrmarker såsom sandig hedmark, magra torrängar och betesmarker, gärna i sydsluttningar. I Skåne funnen på sandmarker med borsttätelhed eller sandstappsvegetation. Arten är värmekrävande och därför knuten till platser där bete eller annan markstörning vidmakthåller en kort vegetation med brutet vegetationstäcke och markblottor. I Mellaneuropa också i klintar eller bergbranter, gärna med kalkberggrund. Larven utvecklas troligen i stängeln på värdväxten och den fullbildade skalbaggen kläcks under den senare hälften av sommaren. Den kan då i augusti-september lokalt uppträda i större antal.

Hot

Hotas av igenväxning av sandfält p.g.a. upphörd eller alltför svag beteshävd, samt av igenplantering av sandmarker eller annan exploatering.

Åtgärder

Upprätthåll beteshävd av sandmarker.

Litteratur

- Cmoluch, Z. 1971. Studien über Rüsselkäfer (*Coleoptera, Curculionidae*) xerothermer Pflanzenassoziationen der Lubliner Hochebene. *Acta Zoologica Cracoviensia* 16(2): 29–216.
- Dieckmann, L. 1977. Beiträge zur Insektenfauna der DDR: *Coleoptera - Curculionidae* (Apioninae). *Beiträge zur Entomologie* 27: 7–143.
- Gillerfors, G. 1982. Anteckningar om svenska coleoptera. *Entomologisk Tidskrift* 103: 73–77.
- Gønget, H. 1997. The Brentidae (*Coleoptera*) of northern Europe. *Fauna Entomological Scandinavica. Vol. 10*. Brill, Leiden.
- Lohse, G.-A. 1981. Unterfamilie: Apioninae. I: Freude, H., K. W. Harde & G.-A. Lohse (red.). *Die Käfer Mitteleuropas. Band 10*. Goecke & Evers, Krefeld, ss. 127–183.
- Nyholm, T. 1937. Coleopterologiska meddelanden. I. *Opuscula Entomologica* 2: 40–42.

Författare

Mikael Sörensson 1997. Rev. Håkan Ljungberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2005.